

Dokument	PROGRAM FUNKCJONALNO-UŻYTKOWY
Nazwa zamówienia	REMONT ZABYTKOWEGO KOŚCIOŁA W WIEWCU
Adres obiektu bud.	Wiewiec 12A, 98-337 Strzelce Wielkie
Jedn. ewidencyjna nr	100907_2 (Gmina Strzelce Wielkie)
Obręb ewidencyjny nr	0010 (Wiewiec)
Działka ewidencyjna nr	1580
Kody CPV	71220000-6 - Usługi projektowania architektonicznego 45262690-4 - Remont starych budynków 45261100-5 - Wykonywanie konstrukcji dachowych 45261210-9 - Wykonywanie pokryć dachowych 45261910-6 - Naprawa dachów 45320000-6 - Roboty izolacyjne
Nazwa zamawiającego	Parafia Katolicka pw. Św. Marcina w Wiewcu
Adres zamawiającego	Wiewiec 12A, 98-337 Strzelce Wielkie
Spis zawartości	A) Strona tytułowa B) Część opisowa 1.0. Opis ogólny przedmiotu zamówienia 1.1. Opis budynku 1.2. Zakres robót budowlanych 1.3. Uwarunkowania dotyczące przedmiotu zamówienia. 2.0. Wymagania w stosunku do przedmiotu zamówienia. C) Część informacyjna 1) Mapa zasadnicza 2) Inwentaryzacja budowlana 3) Wytyczne konserwatorskie 4) Biała karta
Autor opracowania	Mariusz Błażewicz
Data	25.09.2024 r.

B) CZĘŚĆ OPISOWA.

1.0. Opis ogólny przedmiotu zamówienia.

1.1. Opis budynku.

Przedmiotem zamówienia jest zaprojektowanie i wykonanie remontowych robót budowlanych, dotyczących istniejącego, zabytkowego budynku kościoła parafialnego, o następujących parametrach:

- powierzchnia zabudowy 336,12 m²
- powierzchnia użytkowa 273,63 m²
- wysokość 9,30 m
- kubatura 3.157,31m³

Wszystkie ściany oraz sklepienie (nad kaplicą i kryptą) murowane z cegły pełnej na zaprawie wapiennej i pokryte tynkiem. W pozostałych pomieszczeniach stropy drewniane. Więźba dachowa drewniana z wyjątkiem wieży gdzie występuje stalowa więźba hełmu. Wszystkie dachy pokryte blachą stalową, ocynkowaną, na deskowaniu, malowaną od zewnątrz farbą olejną.

Szczegółowe informacje dotyczące funkcji, formy, konstrukcji, wykończenia i historii budynku zawiera inwentaryzacja budowlana (załącznik nr 2) oraz biała karta (załącznik nr 4).

Potrzeba podjęcia robót remontowych jest spowodowana złym stanem technicznym wielu elementów budynku. W szczególności silne zawilgocenie ścian w strefie przygruntowej spowodowało liczne spękania i odspojenia tynków na ścianach zewnętrznych (głuche tynki). Postępujące zawilgocenie zagraża wewnętrznym polichromiom, zdobiącym ściany powyżej boazerii i okładzin. Drugim istotnym czynnikiem powodującym degradację budynku jest korozja biologiczna w tym działalność drewnojadów, dotycząca drewnianej więźby dachowej i stanowiących elementy więźby belek stropowych. Bardzo duże i postępujące ubytki drewna na elementach konstrukcyjnych (występują oznaki bieżącej działalności drewnojadów) mogą spowodować przekroczenie stanów granicznych użytkowania a następnie nośności. W pierwszej kolejności zagrożone są bogate zdobienia sufitów wykonane w technice sgraffito. Korozja biologiczna występuje także na części deskowania pokrycia dachu. Widoczne są efekty nieszczelności pokrycia. Malowanie blachy spowodowane zostało korozją chemiczną. Widoczna od wewnątrz korozja występuje także na stalowej, nie zabezpieczonej przed jej oddziaływaniem, więźbie dachowej.

1.2. Zakres robót budowlanych.

- 1) Remont więźby dachowej nad całym budynkiem, w tym belek stropowych, obejmujący:
  - a) Dostosowanie drewnianej więźby do obowiązujących wymagań w zakresie wytrzymałości konstrukcji oraz wymianę i wzmocnienie elementów więźby lub części tych elementów zniszczonych przez korozję biologiczną. Nie dopuszcza się pozostawienia jakichkolwiek objętych korozją fragmentów, co mogłoby skutkować jej wznowieniem. Dopuszcza się ociosanie elementów jeżeli nie naruszy to ich wymaganej wytrzymałości;
  - b) Zabezpieczenie całej, drewnianej konstrukcji przed korozją biologiczną poprzez impregnację preparatem biobójczym.
  - c) Oczyszczenie i zabezpieczenie przed korozją chemiczną stalowej więźby dachowej hełmu wieży.
- 2) Wymianę pokrycia dachu nad całym budynkiem na blachę cynkowo-tytanową na deskowaniu, układaną na rąbek stojący. Blacha w kolorze ciemnoszarym, patynowana lub barwiona przez producenta.
- 3) Wymiana wszystkich rynien i rur spustowych na wykonane z blachy cynkowo-tytanowej w kolorze jak pokrycie dachu.
- 4) Remont gzymsów okapowych (profile ciągnione) polegający na skuciu zniszczonych i odspojonych tynków i ich uzupełnieniu. Zakres robót musi umożliwić przeprowadzenie przyszłego remontu elewacji bez demontażu rynien.
- 5) Remont murowanej sygnaturki – konieczny ze względu na właściwą kolejność robót.
- 6) Remont instalacji odgromowej – konieczny ze względu na wymianę pokrycia dachu.
- 7) Zabezpieczenie przeciwwilgociowe ścian budynku w sposób wskazany w ekspertyzie technicznej.
- 8) Roboty dotyczące betonowej opaski okapowej budynku określone w ekspertyzie technicznej.

1.3. Uwarunkowania dotyczące przedmiotu zamówienia.

- 1) Wykonawca sporządzi ekspertyzę techniczną budynku kościoła obejmującą ściany oraz więźbę dachową i stropy. Ekspertyza ścian zostanie wykonana szczególnie pod kątem przyczyn i skali zawilgocenia. Dla potrzeb pełnej analizy należy wykonać miejscowe odkrywki ścian fundamentowych do poziomu posadowienia. Wykonanie odkrywek wymaga uzyskania pozwolenia Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Celem ekspertyzy jest wskazanie optymalnego z punktu widzenia zamawia-

jącego sposobu zabezpieczenia przeciwwilgociowego ścian, biorąc pod uwagę wymagania konserwatorskie. Ekspertyza więźby dachowej i stropów zostanie wykonana pod kątem skali zniszczeń spowodowanych korozją biologiczną oraz wpływu tych zniszczeń na parametry konstrukcyjne poszczególnych elementów i trwałość budynku. Celem ekspertyzy jest wskazanie optymalnego z punktu widzenia zamawiającego sposobu naprawy poszczególnych elementów z uwzględnieniem wymagań konserwatorskich. Ekspertyza powinna odnosić się także do stanu, funkcji i formy betonowej opaski okapowej oraz określić dotyczący zakres robót tego elementu.

- 2) Po wykonaniu ekspertyzy, a przed wykonaniem projektu budowlanego zaleca się robocze uzgodnienie zakresu i technologii robót z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Łodzi.
- 3) Na podstawie ww. ekspertyzy wykonawca sporządzi projekt budowlany, obejmujący wszystkie roboty wymienione w pkt 1.2, a następnie uzyska uzgodnienie projektu przez zamawiającego. Działając wspólnie z zamawiającym uzyska decyzję – pozwolenie na prowadzenie robót przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, wydaną przez Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz decyzję o pozwoleniu na budowę, wydaną przez Starostę Radomszczańskiego. W ramach przedmiotu zamówienia wykonawca wykona pełny zakres zaprojektowanych robót. Po zakończeniu robót wykonawca prześle zamawiającemu dokumentację powykonawczą. Wszystkie elementy niezbędne do wykonania przedmiotu umowy wykonawca wykona/pozyska własnym kosztem i staraniem. Projekt musi uwzględnić, że dostęp do niektórych elementów budynku będzie możliwy po rozpoczęciu robót.
- 4) Wykonawca projektując harmonogram robót uwzględni funkcję budynku i czas oraz zakres wyłączenia z użytkowania ograniczy do niezbędnego minimum, działając w uzgodnieniu z zamawiającym.
- 5) Wykonawca przez cały czas prowadzenia robót budowlanych skutecznie zabezpieczy wnętrze budynku wraz z wyposażeniem przed wodami opadowymi.

2.0. Wymagania w stosunku do przedmiotu zamówienia.

- 1) Należy zaprojektować i wykonać przedmiot zamówienia zgodnie z prawem, a w szczególności zgodnie z „Ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane” (Dz.U. 2023 r. poz. 682 t.j. z późn. zm.) i „Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami” (Dz.U. 2024 r. poz. 1292 t.j. z późn. zm.) oraz zgodnie z aktami wykonawczymi do tych ustaw. W sprawach nie ujętych ww. aktach prawnych należy oprzeć się na aktualnych normach, a w sprawach nie ujętych w

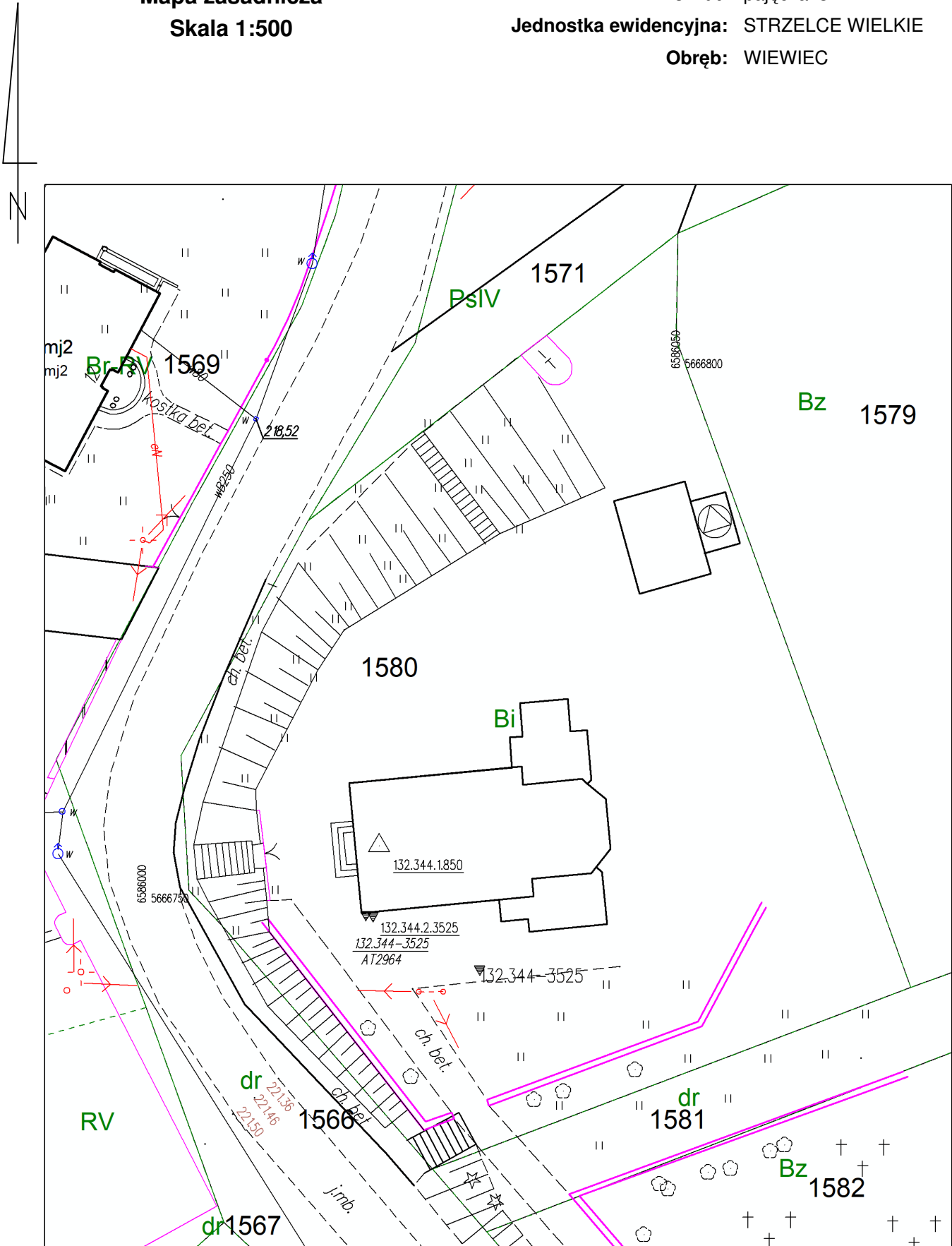
normach posłużyć się aktualną wiedzą techniczną oraz wskazaniem producentów zastosowanych wyrobów budowlanych.

- 2) Elementy wymienione w ppkt 1 będą stanowić odniesienie dla odbioru robót budowlanych z uwzględnieniem warunków określonych w decyzji – pozwoleniu na prowadzenie robót przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz w decyzji o pozwoleniu na budowę.
- 3) Przedmiot zamówienia powinien być wykonany tak, aby nie wpływał na termin rozpoczęcia następnego, planowanego etapu robót, obejmującego między innymi pełny remont elewacji.

C) CZĘŚĆ INFORMACYJNA.

Mapa zasadnicza
Skala 1:500

Województwo: łódzkie
Powiat: pajęczański
Jednostka ewidencyjna: STRZELCE WIELKIE
Obręb: WIEWIEC

Dokument	INWENTARYZACJA BUDOWLANA
Zamierzenie budowlane Kategoria obiektu bud.	Inwentaryzacja budowlana dla potrzeb remontu. X
Adres obiektu bud. Jedn. ewidencyjna nr Obręb ewidencyjny nr Działka ewidencyjna nr	Wiewiec 12A, 98-337 Strzelce Wielkie 100907_2 (Gmina Strzelce Wielkie) 0010 (Wiewiec) 1580
Inwestor Adres inwestora	Parafia Katolicka pw. Św. Marcina w Wiewcu Wiewiec 12A, 98-337 Strzelce Wielkie
Wykonawca	Mariusz Błazewicz Pracownia Architektoniczna 42-217 Częstochowa, ul. Skłodowskiej-Curie 13/23 lok. 27 tel: 665 174 000, e-mail: blazewicz@post.pl
Podwykonawca	3DGEODEZJA Michał Gradek Złoty Potok, ul. Polna 15, 42-253 Janów e-mail: biuro@3dgeodezja.pl, www.3dgeodezja.pl
Miejsce i data	Częstochowa, wrzesień 2024 r.

SPIS TREŚCI**SPIS TREŚCI:**

A) CZĘŚĆ OPISOWA.....	3
1. Przedmiot inwentaryzacji.....	3
2. Funkcja i forma.....	3
3. Charakterystyczne wielkości.....	3
4. Konstrukcja i wykończenie.....	3
5. Instalacje.....	4
B) CZĘŚĆ RYSUNKOWA	4
Rys. nr 1. Elewacja zachodnia E1.....	5
Rys. nr 2. Elewacja północna E2	6
Rys. nr 3. Elewacja zachodnia E3.....	7
Rys. nr 4. Elewacja południowa E4.....	8
Rys. nr 5. Przekrój P1.....	9
Rys. nr 6. Przekrój P2.....	10
Rys. nr 7. Przekrój P3.....	11
Rys. nr 8. Rzut więźby dachowej RZ1.....	12
Rys. nr 9. Rzut więźby dachowej wieży RZ2	13
Rys. nr 10. Rzut dachu.....	14
C) DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	15

A) CZĘŚĆ OPISOWA.

1. Przedmiot inwentaryzacji.

Budynek kościoła jest elementem zespołu parafialnego pw. Św. Marcina w Wiewcu, obejmującym kościół pw. Św. Marcina, cmentarz przykościelny oraz bramę, wpisanego do rejestru zabytków pod numerem A/422, decyzją Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 31.07.2023 r. Zakres inwentaryzacji został dostosowany do zakresu planowanego remontu budynku.

2. Funkcja i forma.

Budynek kościoła jednonawowy, o nawie na planie prostokąta, z usytuowanym od wschodu, węższym i niższym od nawy, pięciobocznym prezbiterium. W zachodniej części nawy znajduje się chór, wsparty na ścianach wewnętrznych, przebitych dla scalenia wnętrza łukowo sklepieniami otworami. Nad chórem, na osi podłużnej budynku, usytuowana wieża, stanowiąca pionową kontynuację zachodniej ściany szczytowej. Na poziom chóru prowadzą drewniane schody. Do prezbiterium, od strony północnej, przylega kaplica pod którą znajduje się krypta grobowa. Kaplica i krypta to sklepienie, mury pozostałości po wcześniejszym, w większości drewnianym budynku kościoła. Od strony południowej do prezbiterium przylega zakrystia z niewielką kruchtą. Płaskie sufity we wszystkich pomieszczeniach z wyjątkiem kaplicy i krypty. Nad nawą dach dwuspadowy, symetryczny względem jej podłużnej osi. Nad wieżą dach czterospadowy z przypustnicami, symetryczny względem środka jej rzutu. Nad pozostałymi częściami budynku dachy wielospadowe. Powyżej dachu nawy, na ścianie oddzielającej nawę od prezbiterium niewielka, murowana sygnaturka.

3. Charakterystyczne wielkości budynku:

• powierzchnia zabudowy	336,12 m ²
• powierzchnia użytkowa	273,63 m ²
• wysokość	9,30 m
• kubatura	3.157,31m ³

4. Konstrukcja i wykończenie.

Ściany i sklepienia murowane z cegły pełnej na zaprawie wapiennej, otynkowane. Na terenie przy ścianach zewnętrznych betonowa opaska okapowa. Wewnątrz na ścianach nawy drewniana boazeria do wysokości około 1,5 m. Powyżej boazerii fragmenty ścian pokryte polichromią. Posadzka w nawie z barwionych powierzchniowo płytek betonowych, w prezbiterium z płytek

marmurowych, w zakrystii z płytek ceramicznych a w kaplicy parkiet. Posadzka w zakrystii z płytek ceramicznych. Okna w nawie i prezbiterium stalowe z witrażami. Okna wieży stalowe z kolorowymi szybami, pozostałe okna drewniane. Drzwi drewniane. Stropy drewniane wykończone tynkiem na deskowaniu. Zdobienia sufitów w technologii sgraffito. Belki stropu stanowią jednocześnie elementy więźby dachowej. Dach nad nawą i prezbiterium o konstrukcji drewnianej, wieszarowej, jednowieszakowej. Wieszaki z mieczami (ramiona) usytuowanymi w płaszczyźnie wiązarów. Na każdym zastrzale nad nawą oparte po dwie płatwie, nad prezbiterium po jednej. Brak płatwi kalenicowej. Do wieszaków podwieszona podwalina, do podwaliny podwieszono ściągi (będące jednocześnie belkami stropowymi) i belki stropowe. Wiązary pełne co trzy pola. Nad wieżą dach o konstrukcji stalowej, z kształtowników walcowanych na gorąco, skratowanych w płaszczyznach połaci. Pokrycie całego dachu z blachy stalowej, ocynkowanej, malowanej od zewnątrz farbą olejną, w arkuszach na rąbek stojący, na niepełnym deskowaniu. Rynny i rury spustowe z blachy takiej jak pokrycie dachu. Odprowadzenie wody opadowej na teren działki.

5. Instalacje.

Budynek posiada instalacje elektryczne: oświetleniową, gniazd wtykowych, nagłośnieniową i odgromową. Zasilanie przyłączem napowietrznym.

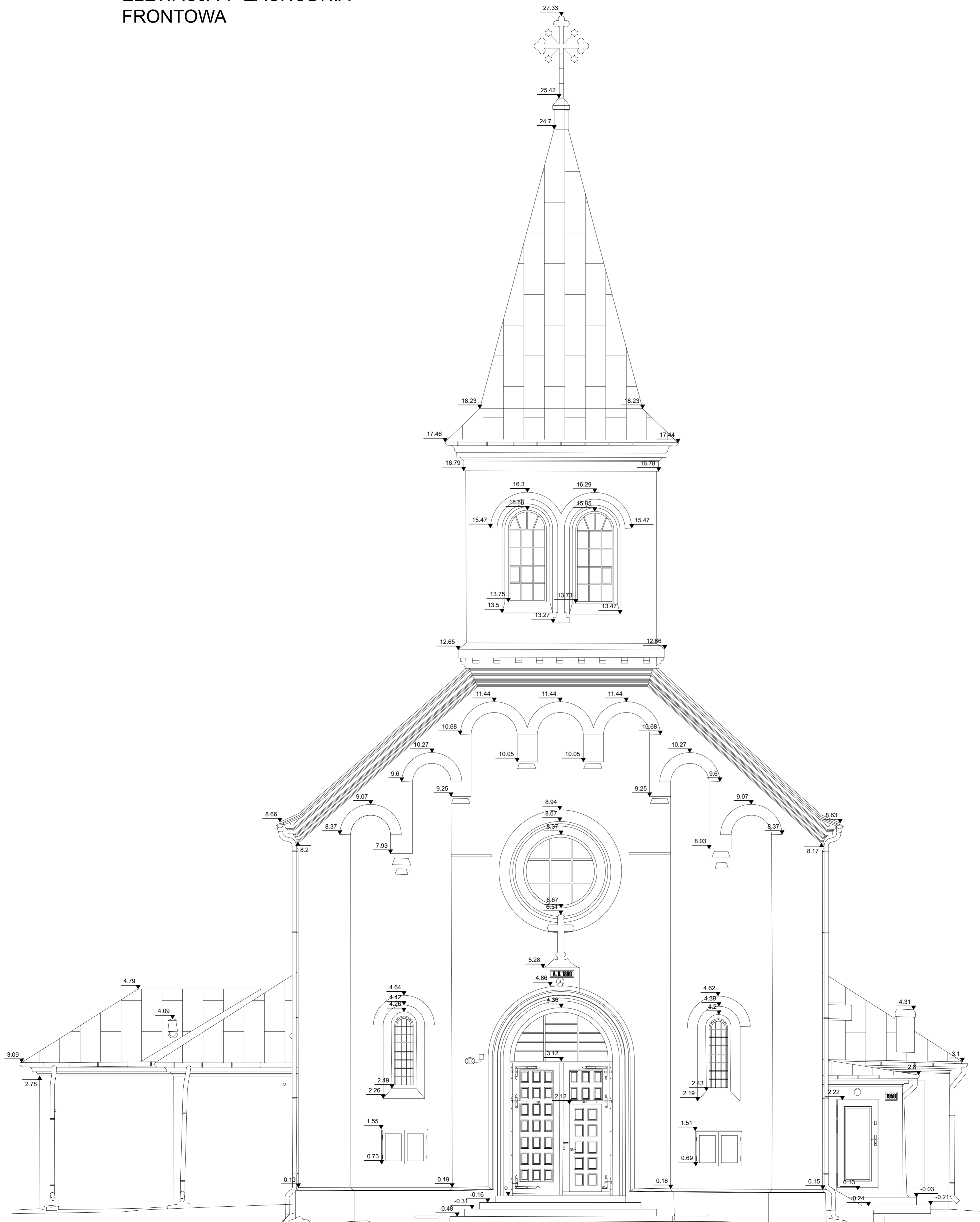
Mariusz Błażewicz

Specjalność architektoniczna bez ograniczeń.
UAN-VIII/83861/139/90

B) CZĘŚĆ RYSUNKOWA.

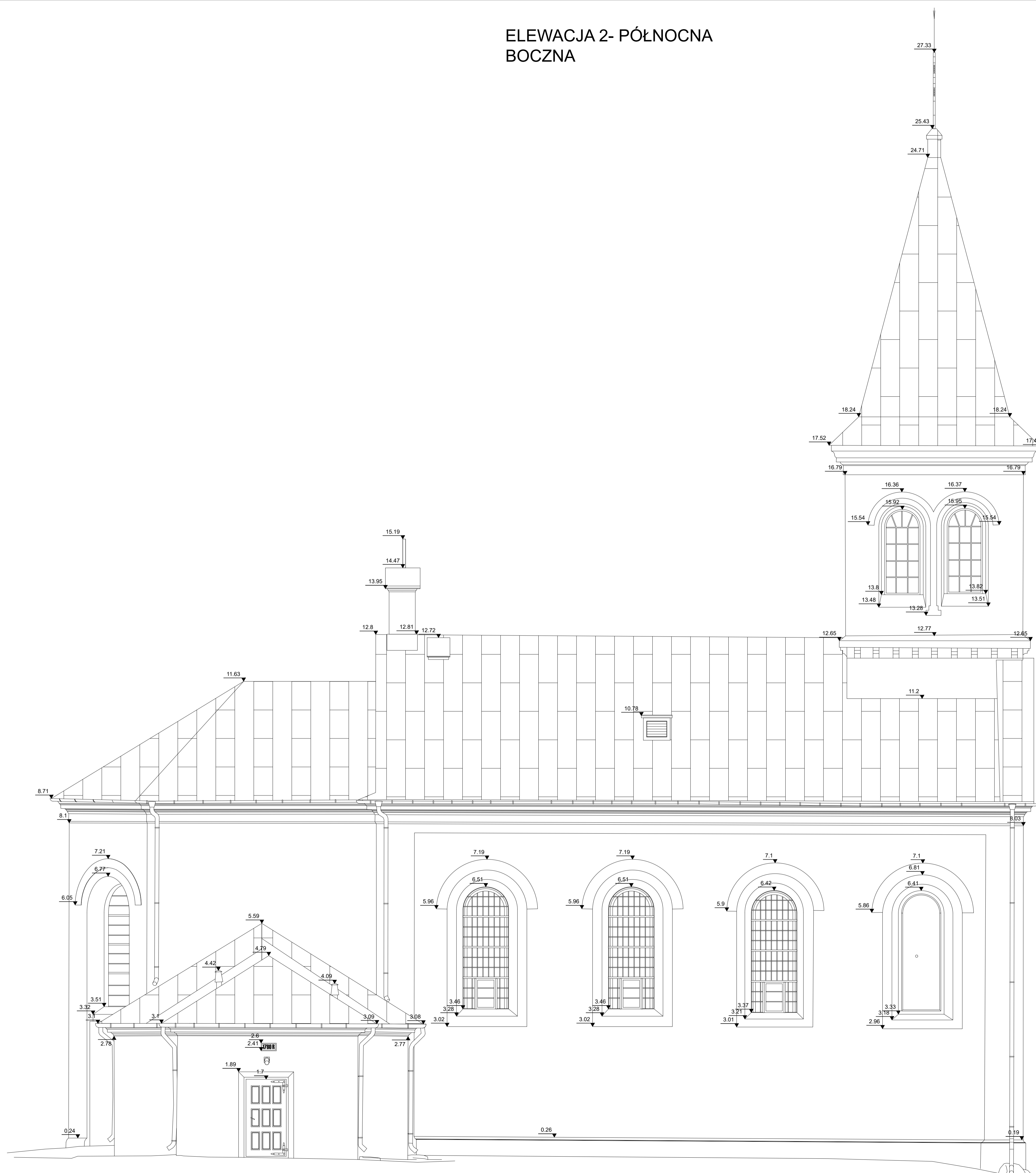

ELEWACJA 1- ZACHODNIA FRONTOWA

Nazwa inwestycji:	Inwentaryzacja Kościoła Rzymskokatolickiego pw. św. Marcina w Wiewcu Wiewiec 12, 86-337 Strzelno Wielkie	Wykonawca:	3DGEODEZJA Michał Grasiel
Skala:	1:50	Data:	WRZESIEŃ 2024
Format arkusza:	A2+ (594x594 mm)	Nazwa rysunku:	ELEWACJA 1 - FRONTOWA
Opracował:	dr inż. Radosław Wartacz	Nr uprawnień:	SLK /8560/WBKb/19
		Podpis:	
		Nr rys.:	E_1

ELEWACJA 2- PÓŁNOCNA
BOCZNA

Nazwa inwestycji:	Inwentaryzacja Kościoła Rzymskokatolickiego pw. św. Marcjána w Wieruszku Wierusze 12, 98-337 Strzelno Wielkie	Wykonawca:	3DGEODEZJA Michał Gajda
Skala:	1:50	Data:	WRZESIEŃ 2024
Format arkusza:	A1 (841x594 mm)	NIP:	780227788
Nazwa rysunku:	ELEWACJA 2 - BOCZNA	biuro@3dgeozja.pl	www.3dgeozja.pl
Opracował:	NR uprawnień:	Podpis:	
dl inż. Radosław Wiatczak	SLK 16560/WBKz/19		Nr rys.: E_2

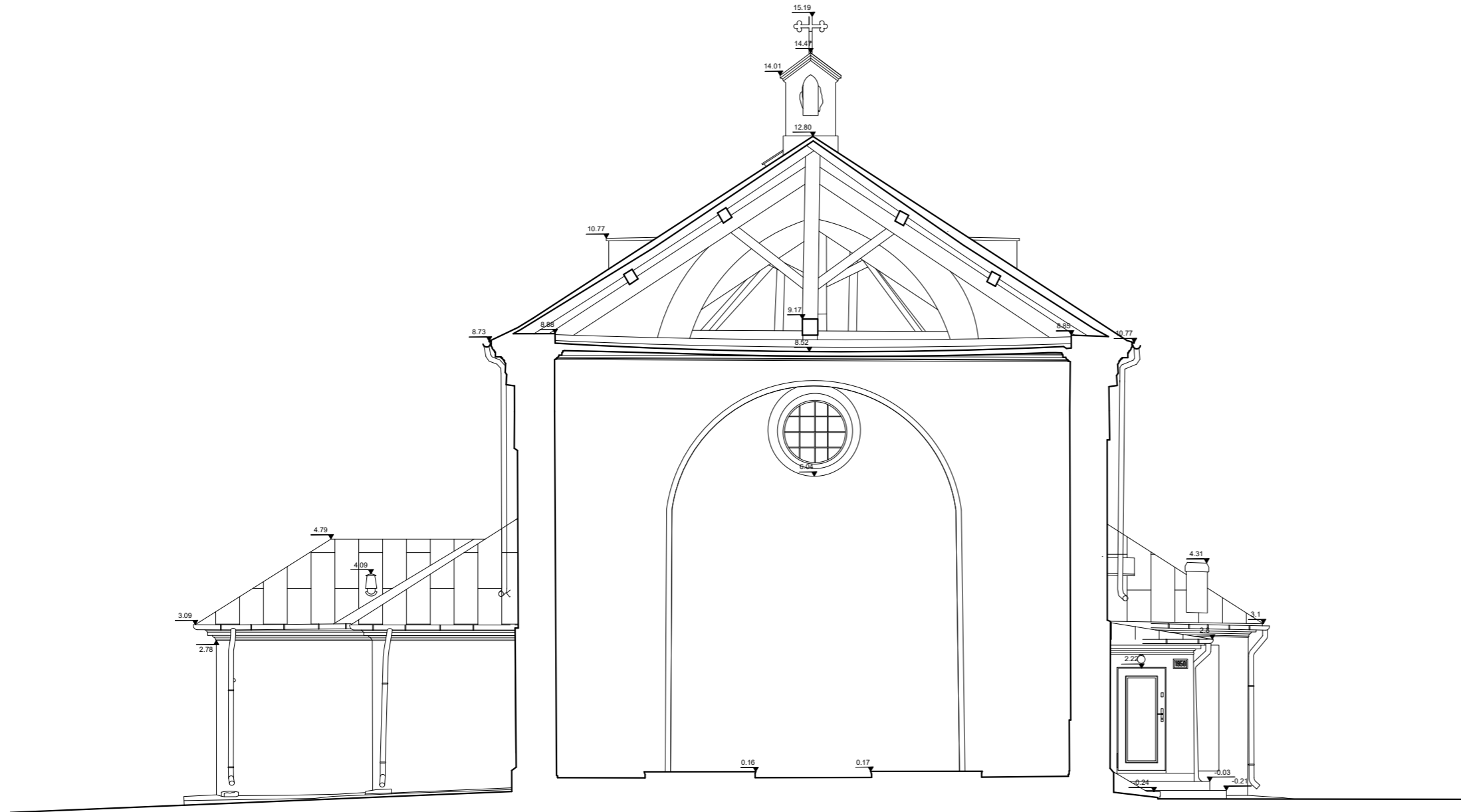
ELEWACJA 3- WSCHODNIA
TYLNA

Nazwa inwestycji: Inwentaryzacja Kościoła Rzymskokatolickiego pw. św. Marianna w Wleńcu Wielkie 12, 98-337 Szczelce Wielkie		Wykonawca: 3DGEODEZJA Michał Gadek Złoty Potok, ul. Polna 15 42-253 Jerów NIP: 6432221785 biuro@3dgeoedzia.pl www.3dgeoedzia.pl
Skala: 1:50	Data: WRZESIEŃ 2024	
Format arkusza: A2+ (594x594 mm)		
Nazwa rysunku: ELEWACJA 3 - TYLNA		
Opracował: dr inż. Radosław Wierasz	Nr uprawnień: SLK /8560/WBK/19	Podpis: Nr rys.: E_3

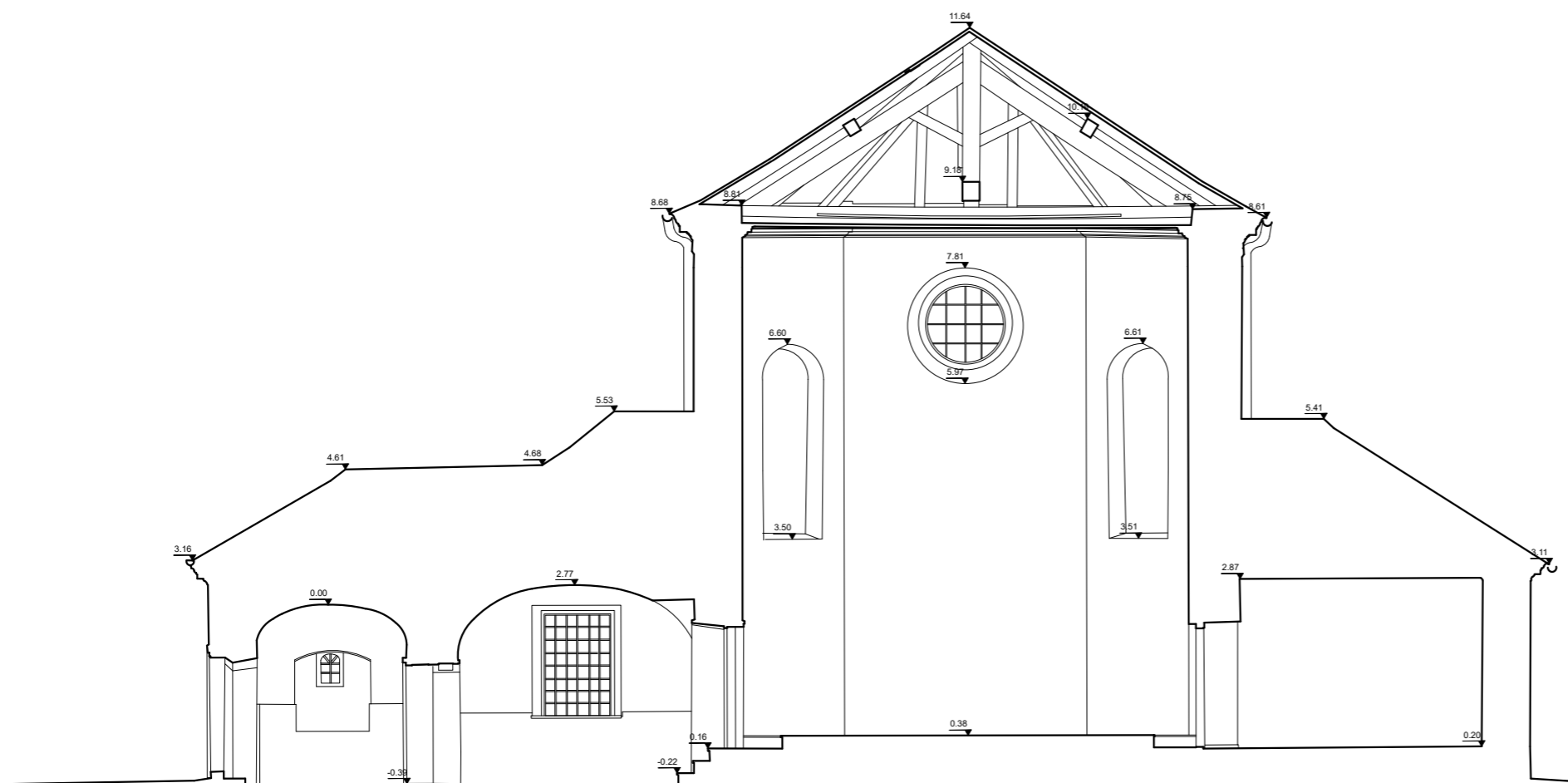

PRZEKRÓJ 1-1

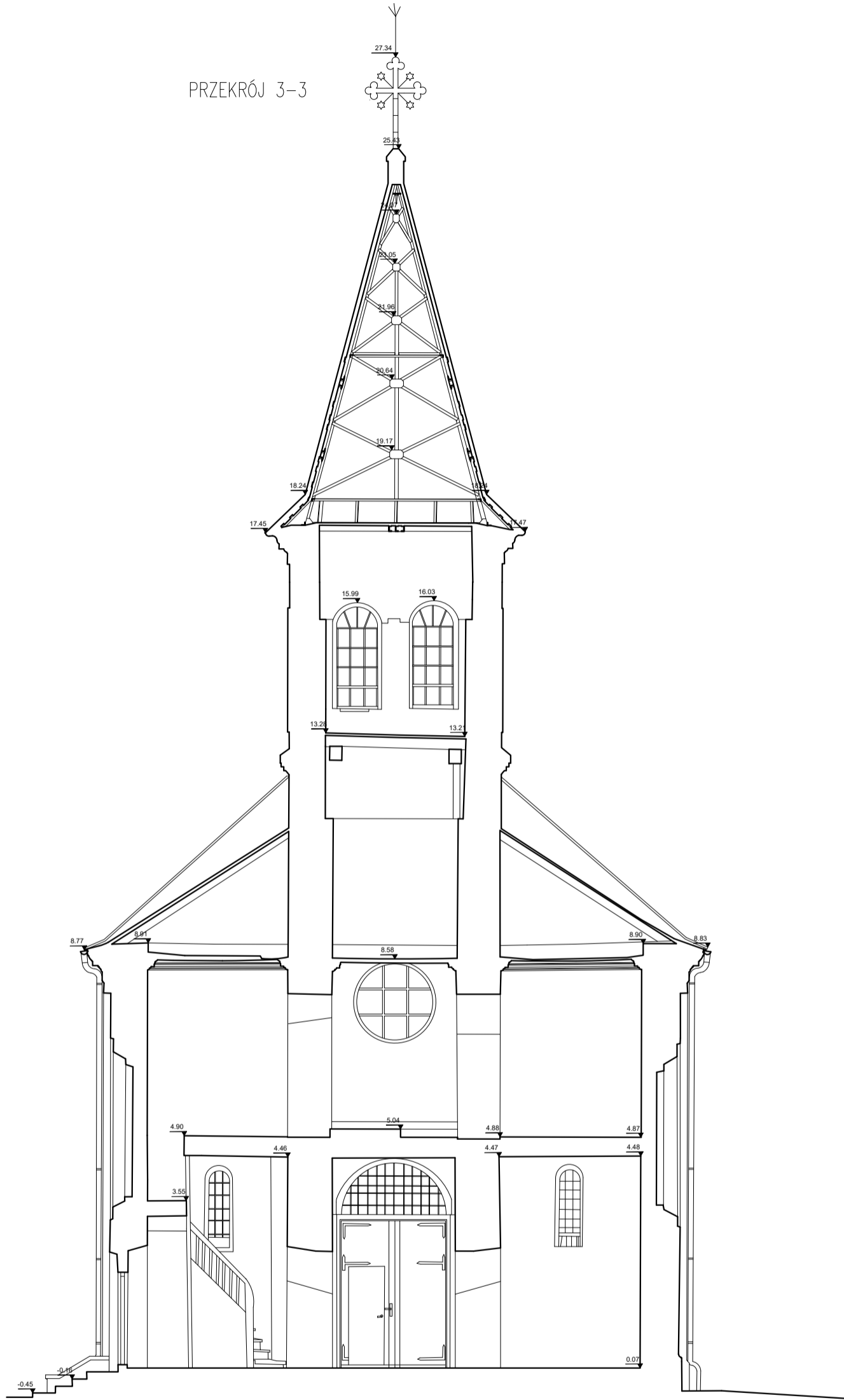
Nazwa inwestycji: <i>Inwentaryzacja Kościoła Rzymskokatolickiego pw. św. Marcina w Wiewcu Wiewiec 12, 98-337 Strzelce Wielkie</i>		Wykonawca: 3DGEODEZJA Michał Gradek Złoty Potok, ul. Polna 15 42-253 Janów NIP 9492221785 biuro@3dgeodezja.pl www.3dgeodezja.pl	
Skala: 1:100	Data: WRZESIEŃ 2024	Nr rys.: P_1	
Format arkusza: A3 (297x420 mm)			
Nazwa rysunku: PRZEKRÓJ 1-1			
Opracował:	Nr uprawnień: SLK /8560/WBKb/19	Podpis:	
dr inż. Radosław Wartacz			

PRZEKRÓJ 2-2

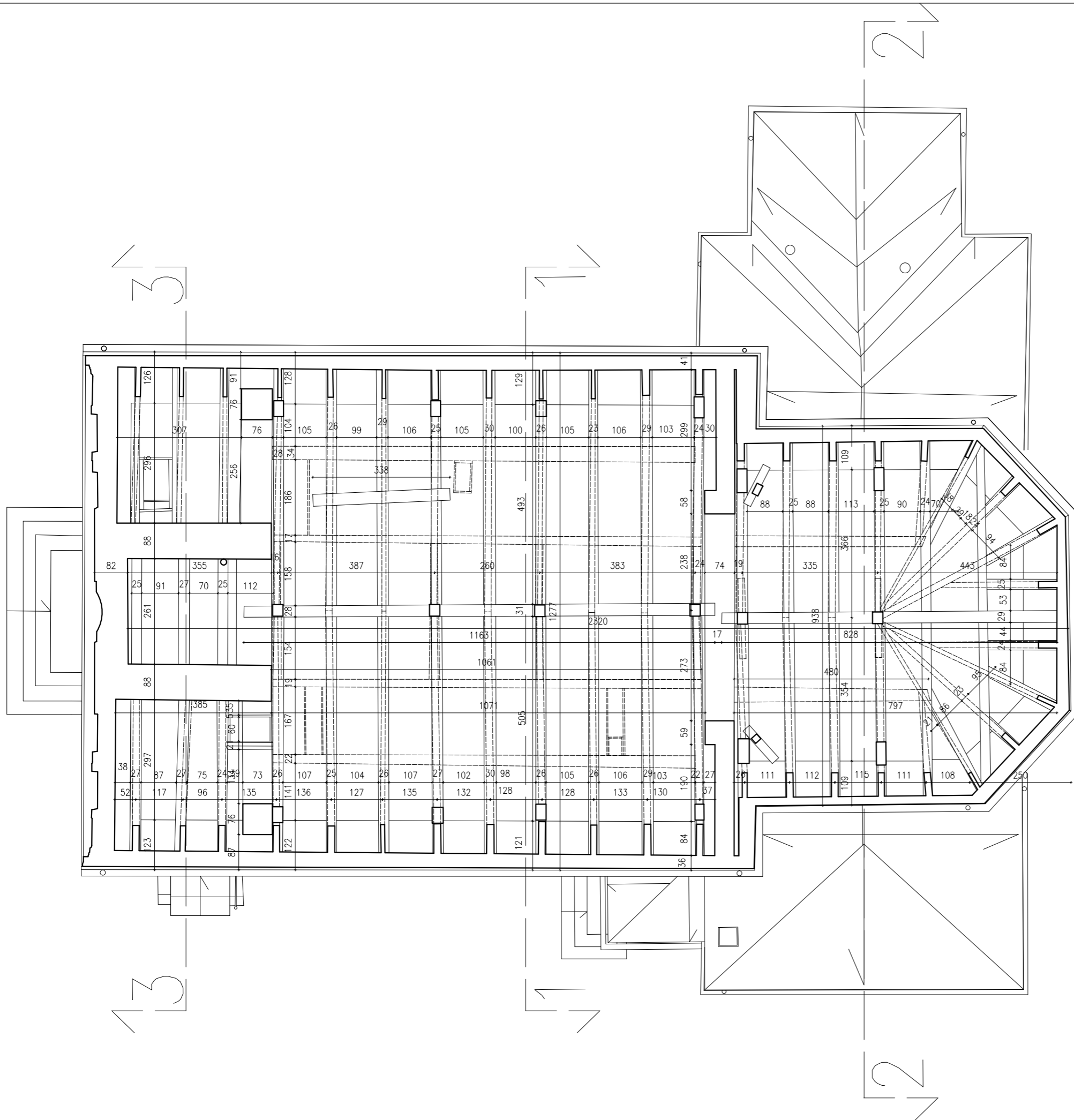

Nazwa inwestycji: <i>Inwentaryzacja Kościoła Rzymskokatolickiego pw. św. Marcina w Wiewcu Wiewiec 12, 98-337 Strzelce Wielkie</i>		Wykonawca: 3DGEODEZJA <i>Michał Gradek Złoty Potok, ul. Polna 15 42-253 Jandw NIP 9492221785 biuro@3dgeodezja.pl www.3dgeodezja.pl</i>	
Skala: 1:100	Data: WRZESIEŃ 2024		
Format arkusza: A3 (297x420 mm)			
Nazwa rysunku: PRZEKRÓJ 2-2			
Opracował:	Nr uprawnień:	Podpis:	
dr inż. Radosław Wartacz	SLK /8560/WBKb/19		Nr rys.: P_2

PRZEKRÓJ 3-3

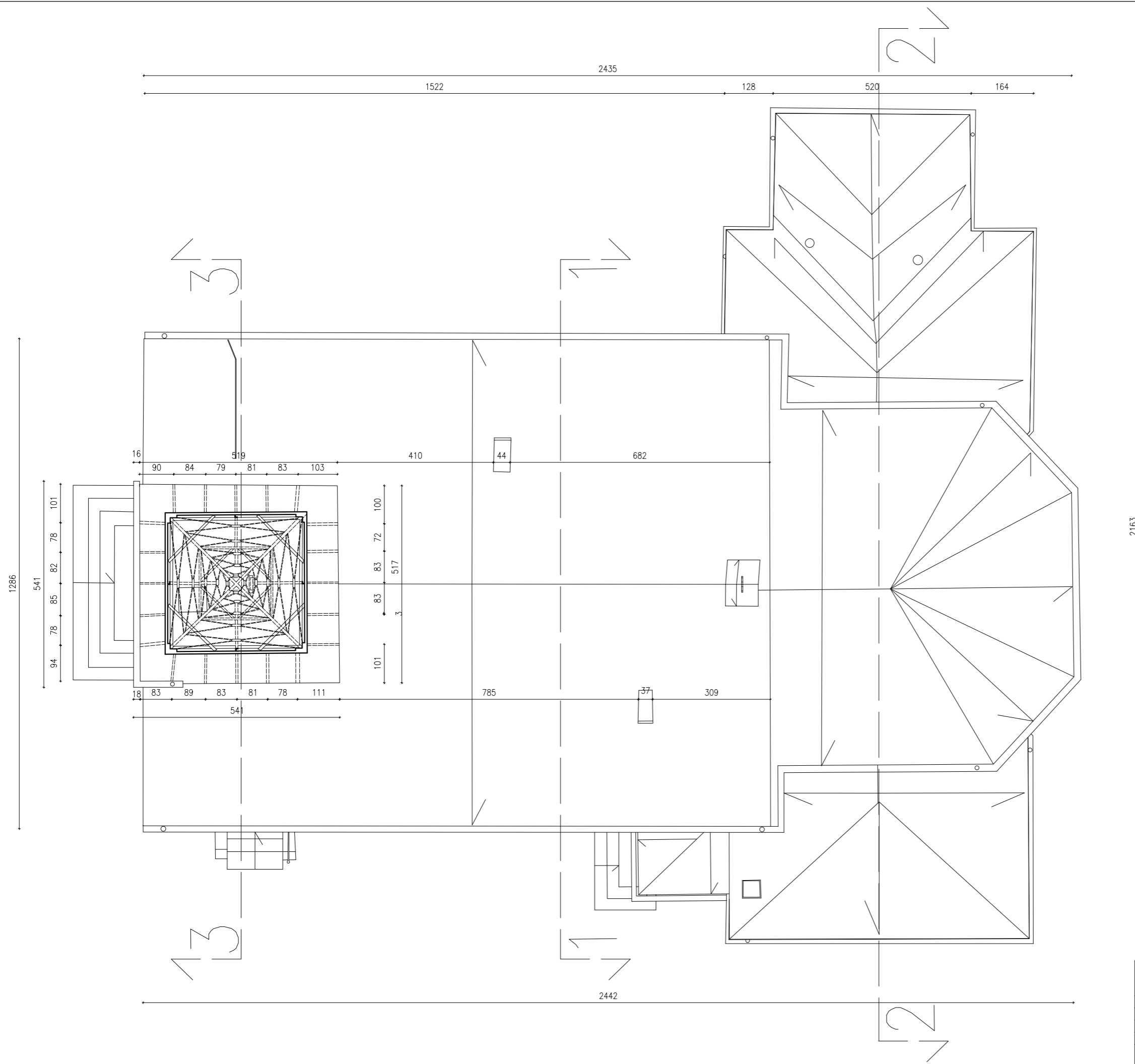

Nazwa inwestycji: <i>Inwentaryzacja Kościoła Rzymskokatolickiego pw. św. Marcina w Wiewcu Wiewiec 12, 98-337 Strzelce Wielkie</i>		Wykonawca: 3DGEODEZJA <i>Michał Gradek Złoty Potok, ul. Polna 15 42-253 Janów NIP 9492221785 biuro@3dgeodezja.pl www.3dgeodezja.pl</i>	
Skala: 1:100	Data: WRZESIEŃ 2024		
Format arkusza: A3 (297x420 mm)			
Nazwa rysunku: PRZEKRÓJ 3-3			
Opracował:	Nr uprawnień:	Podpis:	
dr inż. Radosław Wartacz	SLK /8560/WBKb/19		
Nr rys.:			P_3

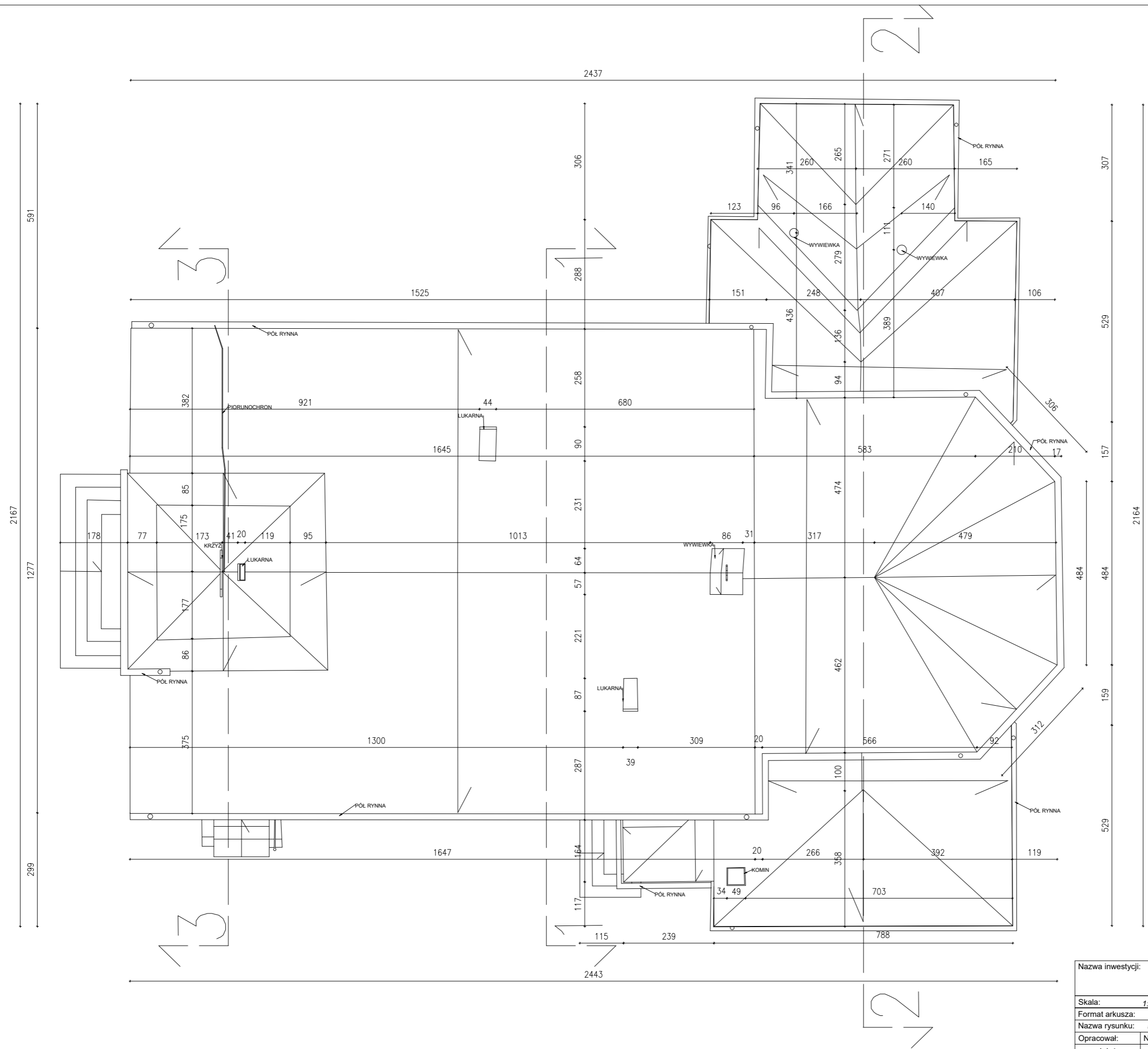

Nazwa inwestycji: <i>Inwentaryzacja Kościoła Rzymskokatolickiego pw. św. Marcina w Wiewcu Wiewiec 12, 98-337 Strzelce Wielkie</i>		Wykonawca: 3DGEODEZJA <i>Michał Gradek Złoty Potok, ul. Polna 15 42-253 Janów NIP 9492221785 biuro@3dgeodezja.pl www.3dgeodezja.pl</i>	
Skala: <i>1:100</i>	Data: <i>WRZESIEŃ 2024</i>	Nr rys.: Rz_1	
Format arkusza: <i>A3 (297x420 mm)</i>	Nazwa rysunku: RZUT WIĘŻBY NA PODDASZU		
Opracował: <i>dr inż. Radosław Wartacz</i>	Nr uprawnień: <i>SLK /8560/WBKb/19</i>		

Nazwa inwestycji: <i>Inwentaryzacja Kościoła Rzymskokatolickiego pw. św. Marcina w Wiewcu Wiewiec 12, 98-337 Strzelce Wielkie</i>		Wykonawca: 3DGEODEZJA <i>Michał Gradek Złoty Potok, ul. Polna 15 42-253 Janów NIP 9492221785 biuro@3dgeodezja.pl www.3dgeodezja.pl</i>	
Skala: 1:100	Data: WRZESIEŃ 2024		
Format arkusza: A3 (297x420 mm)	Nazwa rysunku: RZUT WIĘŻBY NA WIEŻY		
Opracował: dr inż. Radosław Wartacz	Nr uprawnień: SLK /8560/WBKb/19	Podpis:	Nr rys.: Rz_2

Nazwa inwestycji: <i>Inwentaryzacja Kościoła Rzymskokatolickiego pw. św. Marcina w Wiewcu Wiewiec 12, 98-337 Strzelce Wielkie</i>		Wykonawca: 3DGEODEZJA Michał Gradek Złoty Potok, ul. Polna 15 42-253 Janów NIP 9492221785 biuro@3dgeodezja.pl www.3dgeodezja.pl	
Skala: 1:100	Data: WRZESIEŃ 2024		
Format arkusza: A3 (297x420 mm)		Nr rys.: RZ_3	
Nazwa rysunku: RZUT DACHU		Opracował: dr inż. Radosław Wartacz	
Opracował: dr inż. Radosław Wartacz	Nr uprawnień: SLK /8560/WBKb/19	Podpis:	

C) DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA.

WUOZ-ZN.5183.149.2023.KKA

URZĄD GMINY W STRZELCACH WIELKICH	
Wpłynęło: 23.03.2023	
L.dz	Podpis .....
Ilość zał.	Podpis .....

URZĄD GMINY STRZELCE
WIELKIE

UL. CZĘSTOCHOWSKA 14
98-337 STRZELCE WIELKIE

W odpowiedzi na pismo z dnia 23.02.2023 r. (data wpływu 24.02.2023 r.) w sprawie zaleceń konserwatorskich dla kościoła parafialnego pw. św. Marcina w Wiewcu, Wiewiec 12a, 98-337 Strzelce Wielkie, dz. nr. 1580, obr. 0010 Wiewiec, Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków przedstawia swoje stanowisko.

Przedmiotowy kościół jest ujęty w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków, a także zlokalizowany jest na obszarze objętym ochroną na podstawie zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 238 poz. 1834: Uchwała Nr XXIV/176/2006 Rady Gminy Strzelce Wielkie z dnia 24 maja 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) – strefa „B2” ochrony konserwatorskiej zespołu kościoła parafialnego w Wiewcu.

Aktualnie toczy się postępowanie administracyjne dotyczące wpisania do rejestru zabytków nieruchomości województwa łódzkiego „Zespołu kościoła parafialnego pw. św. Marcina w Wiewcu, obejmującego kościół pw. św. Marcina, cmentarz przykościelny wraz z ogrodzeniem oraz bramą, zlokalizowanych przy Wiewiec 12, na działce o nr. ew. 1580 obręb 0010 Wiewiec, gmina Strzelce Wielkie, pow. pajęczański”. Postępowanie administracyjne w sprawie wpisania do rejestru zabytków w/w nieruchomości zostało wszczęte na wniosek Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Marcina w Wiewcu, na podstawie zawiadomienia Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 2 listopada 2022 roku, znak sprawy: WUOZ-ZRR.5140.360.2022.WR.

W dniu 17.03.2023 r. pracownik tut. urzędu dokonał oględzin przedmiotowego kościoła. ŁWKZ przedstawia następujące wytyczne konserwatorskie dla zabytku:

1. Należy przeprowadzić kwerendę archiwalną dla przedmiotowego kościoła, która pozwoli na ewentualne odtworzenie brakujących, nieczytelnych lub zatraconych elementów.
2. Należy przyjąć zasadę zachowania, zabezpieczenia i utrwalenia oryginalnej substancji zabytkowej. Oznacza to, że naprawy, wzmocnienia bądź uzupełnienia zachowanych oryginalnych elementów można dokonać w zakresie wynikającym ze stanu zachowania.
3. Widoczne na elewacjach pęknięcia i odspojenia najpewniej wynikają z obecności wilgoci, dlatego w pierwszej kolejności należy ustalić przyczynę zawilgoceń i wyeliminować lub znacznie ograniczyć jej działanie. W miejscach, w których występują zawilgoce, zagrzybienie i zasolenie murów należy

- przeprowadzić odpowiednie działania polegające na ich osuszeniu, oczyszczeniu, odgrzybianiu i odsalaniu, należy również wykonać izolację przeciwwilgociową oraz opaskę wokół kościoła.
4. Na elewacjach widoczne są pęknięcia (częściowo możliwe do zaobserwowania również we wnętrzach). Należy ustalić czy mają one charakter konstrukcyjny (wykonać ekspertyzę konstrukcyjną) i w razie konieczności przeprowadzić odpowiednie roboty budowlane wzmacniające konstrukcję budynku.
  5. Podstawą dla projektu budowlanego remontu więźby dachowej powinna być ekspertyza/opinia techniczna. Zachowała się oryginalna więźba, dlatego za generalną zasadę należy przyjąć zachowanie jak najwięcej z substancji zabytkowej, zaś ewentualne roboty polegające na wymianie elementów powinny być podparte ww. ekspertyzą/opinią techniczną. Przy więźbie, a także we wnętrzu kościoła widoczne są ślady aktywnego żerowania drewnojadów, dlatego konieczne jest przeprowadzenie działań mających na celu ich zwalczenie (np. przez fumigację). Ponadto na poddaszu składowane są obecnie zdemontowane elementy drewniane, które są najpewniej żerowiskiem owadów – dlatego przestrzeń tą należy oczyścić.
  6. Dach nosi obecnie widoczne ślady zniszczeń, najpewniej konieczna będzie jego wymiana. Nowe pokrycie należy w pierwszej kolejności zaprojektować na podstawie przeprowadzonej kwerendy archiwalnej – należy odtworzyć historyczne rozwiązanie. W przypadku braku jednoznacznych informacji w tym zakresie lub ograniczonych możliwości finansowych inwestora, pokrycie należy dobrać na podstawie analogicznych obiektów, powstałych w tym samym okresie.
  7. Konieczna jest wymiana obróbek blacharskich. Należy zastosować blachę ocynkowaną lub tytan-cynk, niedopuszczalne jest stosowanie materiałów PCV.
  8. Konieczne jest przeprowadzenie badań stratygraficznych elewacji. Obecnie widoczne tynki są wtórne (pochodzą z lat 50. XX w.), jednak należy sprawdzić, czy zachowały się wcześniejsze warstwy, które pozwolą na określenie oryginalnej kolorystyki. Na podstawie ww. badań należy opracować program prac konserwatorskich. W przypadku braku jednoznacznych informacji w tym zakresie, kolorystykę należy dobrać na podstawie analogicznych obiektów, powstałych w tym samym okresie.
  9. W przypadku brakujących elementów dekoracyjnych, należy dokonać ich rekonstrukcji na podstawie zachowanych elementów lub przeprowadzonej kwerendy archiwalnej; ważne jest odtworzenie cech historycznych zabytku, które uległy zniszczeniu lub wtórnym przekształceniom.
  10. W kościele częściowo zachowała się historyczna ślusarka i stolarka okienna oraz drzwiowa. Konieczne jest wykonanie jej inwentaryzacji. Stolarkę i ślusarkę oryginalną należy zachować i poddać pracom konserwatorskim. Prace te należy poprzedzić badaniami stratygraficznymi, które pozwolą określić oryginalną kolorystykę.
  11. Należy usunąć miejscowe, niefachowe naprawy (siatkę murarską, wtórną zaprawę cementową na cokole).
  12. Wszystkie instalacje znajdujące się na elewacjach powinny zostać ukryte lub zlikwidowane.
  13. Prace przy remoncie należy prowadzić z najwyższą starannością. Podczas remontu powinny zostać użyte specjalistyczne materiały o najwyższej jakości przeznaczone dla obiektów zabytkowych. Należy pamiętać, by zachować właściwą kolejność przy przeprowadzaniu badań, opracowań prac i robót budowlanych.

Ponadto Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków informuje, że zgodnie z art. 36 ustawy o z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2021 poz. 710 ze zm.) prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, podejmowania innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Otrzymana opinia nie zwalnia inwestora z obowiązku uzyskania zezwoleń wymaganych innymi przepisami szczegółowymi.

Aleksandra Stępień

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków

Otrzymują:

1. Adresat
2. aa.

Sprawę prowadzi:

Katarzyna Karwasik – Inspektor Wydział Zabytków Nieruchomych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi, Tel. (42) 631 78 93

Informacja dotycząca przetwarzania danych osobowych (ogólna)

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (dalej Rozporządzenie) informujemy, że:

1. Administratorem Państwa danych osobowych jest Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków. Siedzibą Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków jest Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi ul. Piotrkowska 99, 90-425 Łódź. Kontakt jest możliwy za pomocą telefonu: /42/ 631-78-92; adresu e-mail: sekretariat@wuoz-lodz.pl; skrytki ePUAP: /WUOZ-Lodz/skrytka.
2. W sprawach związanych z danymi osobowymi prosimy o kontakt z Inspektorem ochrony danych poprzez adres e-mail: iod@wuoz-lodz.pl.
3. Państwa dane osobowe przetwarzane będą w celu realizacji czynności urzędowych w związku z wypełnieniem obowiązku prawnego ciążącego na Administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c Rozporządzenia), wykonywaniem zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej (art. 6 ust. 1 lit. e Rozporządzenia), realizacji umowy, wydania decyzji/ postanowienia/ pozwolenia lub zezwolenia/ zaświadczenia, udzielenia informacji publicznej w sprawach należących do właściwości rzeczowej Administratora, prowadzenia postępowania egzekucyjnego, wpisania lub wypisania obiektu z rejestru.
4. W związku z przetwarzaniem danych w celach wskazanych powyżej, Państwa dane osobowe mogą być udostępniane innym odbiorcom lub kategoriom odbiorców. Odbiorcami danych mogą być:
  - 4.1. podmioty upoważnione do odbioru Państwa danych osobowych na podstawie odpowiednich przepisów prawa;
  - 4.2. podmioty, które przetwarzają Państwa dane osobowe w imieniu Administratora, na podstawie zawartej umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych (tzw. podmioty przetwarzające).
5. Państwa dane osobowe będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji wskazanego powyżej celu, a także przez wymagany przepisami prawa okres archiwizacji zgodny z kategorią archiwalną, wynikającą z Jednolitego rzeczowego wykazu akt organów zespolonej administracji rządowej w województwie i urzędów obsługujących te organy.
6. W związku z przetwarzaniem przez Administratora danych osobowych przysługuje Państwu:
  - 6.1. prawo dostępu do treści danych, na podstawie art. 15 Rozporządzenia;
  - 6.2. prawo do sprostowania danych, na podstawie art. 16 Rozporządzenia;
  - 6.3. prawo do usunięcia danych, na podstawie art. 17 Rozporządzenia;
  - 6.4. prawo do ograniczenia przetwarzania danych, na podstawie art. 18 Rozporządzenia;
  - 6.5. prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych, na podstawie art. 21 Rozporządzenia.

(Uwaga: realizacja powyższych praw musi być zgodna z przepisami prawa, na podstawie których odbywa się przetwarzanie danych oraz dotyczącymi archiwizacji).
7. W przypadku, w którym przetwarzanie Państwa danych odbywa się na podstawie zgody (tj. art. 6 ust. 1 lit. a Rozporządzenia), przysługuje Państwu prawo do cofnięcia jej w dowolnym momencie.
8. Macie Państwo prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uznają Państwo, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy Rozporządzenia.
9. Podanie przez Państwa danych osobowych jest obowiązkowe i jest warunkiem prowadzenia sprawy w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Łodzi.
10. Państwa dane nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany w tym również w formie profilowania.

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

6082

WIEWIEC

1. Nazwa:
KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU

2. Czas powstania
1859 - 1860 r.

4. Adres
98-337 Strzelce Wielkie,
Wiewiec 12
nr ewidencyjny działki 1580
nr księgi wieczystej

11. Materiały graficzne

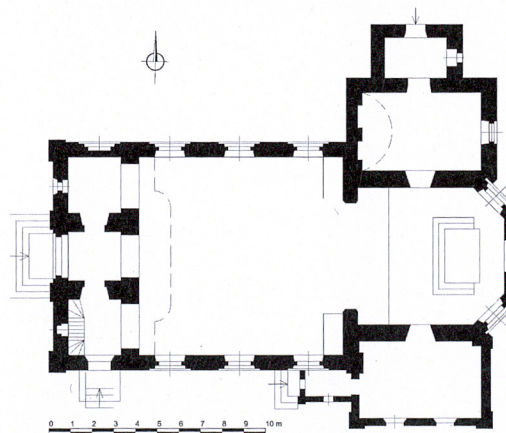
Widok od strony pn-zach.

Plan orientacyjny, skala 1:5000, www.geoportal.gov.pl

Plan sytuacyjny, ortofotomapa, skala 1:500, www.geoportal.gov.pl

Rzut przyziemia. Wymiary ok. 22x11 m., h. ok. 22 m.

5. Przynależność administracyjna

województwo łódzkie

powiat pajęczański

gmina Strzelce Wielkie

6. Współrzędne geograficzne
N: 51°7'43.46" E: 19°13'43.5"

7. Poprzednie nazwy miejscowości
Wevere, Wewcze (1386), Weuecz (1398),
Wywyczech, Wiewiecz (XVI w.), od XIX w. -
Wiewiec

8. Właściciel i jego adres
Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Marcina
w Wiewcu
98-337 Strzelce Wielkie
Wiewiec 12

9. Użytkownik i jego adres
Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Marcina
w Wiewcu
98-337 Strzelce Wielkie
Wiewiec 12

10. Formy ochrony

12. Historia	13. Opis
<p>Parafia w Wiewcu, powstała przypuszczalnie już w XIII w., jednak najstarsza dotąd znana data wskazująca na jej istnienie pochodzi z 1430 r. Od początku istnienia parafia należała do archidiecezji gnieźnieńskiej. W 1818 r. weszła w granice diecezji włocławskiej, w której pozostawała do czasu utworzenia w 1925 r. diecezji częstochowskiej.</p> <p>W średniowieczu wieś należała do rycerskich rodzin, jest uznawana za gniazdo rodowe Wiewieckich herbu Jastrzębiec. W 1386 r. źródła wymieniają Marcina (Martinusa) z Wiewca. W dalszej kolejności w latach 1398 i 1399 dziedzicem wsi jest Spytko, a później Jan z Wiewca (ok. 1444-1475). Na początku XVI w. po zmarłym dziedzicu Piotrze (1513) w roli opiekuna jego córki majątkiem wiewieckim zarządzał Andrzej Chocimowski h. Jastrzębiec. Później poprzez różne związki małżeńskie lub sprzedaż Wiewiec często zmienia właścicieli, znajduje się w rękach rodzin m.in. Chocimowskich, Rokickich, Dobrzelewskich. W 1626 r. Stanisław Dobrzelewski swoje dziedziczne dobra w Wiewcu i Woli Wiewieckiej zapisał paulinom z klasztoru w Częstochowie. Formalnie byli oni właścicielami wsi od 1628 r. We wsi znajdował się dwór i folwark funkcjonujące jako paulińska rezydencja. W 1795 r. majątek został znacjonalizowany przez państwo pruskie i od tego czasu zarządzany przez różnych dzierżawców. Jako ostatnich dzierżawców wsi, jeszcze przed 1939 r. wymienia się Studzińskich.</p> <p>Pierwszy kościół w Wiewcu zbudowano z drewna jeszcze w okresie średniowiecza. Z uwagi na zły stan został on rozebrany, a w jego miejscu, w 1662 r. zbudowano kolejną świątynię z drewna sosnowego i modrzewiowego, konsekrowaną 12 listopada 1673 r. Fundatorami jej budowy były rodziny Zamojskich i Siemiańskich, właściciele Zamościa nad Wartą i Strzelec Wielkich. Kościół miał rozmiary 34x17 łokci oraz wysokość 15 łokci, był zatem nieco obszerniejszy od obecnej świątyni murowanej, zbudowanej na tym samym miejscu. Z wyposażenia wcześniejszych kościołów zachowała się chrzcielnica z datą 1580 (obiekt posiada osobną kartę ewidencyjną). W 1780 r. po północnej stronie kościoła w miejscu drewnianej, zniszczonej zakrystii wybudowano nową, murowaną z piwnicą przeznaczoną na kryptę grobową. Zakrystia ta pełni obecnie funkcję kaplicy bocznej p.w. św. Antoniego.</p> <p>C.d. historii - załącznik nr. 1</p>	<p>Sytuacja Kościół orientowany, o wymiarach całkowitych korpusu głównego ok. 22 x 11 m. oraz wysokości wieży ok. 22 m, usytuowany na małym, piaszczystym wzniesieniu, w pd.-zach. części wsi. Wzgórze otoczone murowanym z kamienia polnego ogrodzeniem, z bramą frontową i dwoma furtami. Reprezentacyjne wejście bramne usytuowane od strony zachodniej. W północnej części skarpy wzniesienia znajdują się kamienne schody wiodące na teren kościelny. Od strony zachodniej wzniesienie okala asfaltowa droga wiodąca w kierunku pd-wsch. do Radomska. Na wprost wieży, za granicą drogi znajduje się stara plebania, a od strony pn.-wsch. mały budynek salki parafialnej. W odległości ok. 30 m. na pd.-wsch. od kościoła zlokalizowany jest cmentarz parafialny.</p> <p>Materiał, konstrukcja, technika Ściany: Budynek wzniesiony z pełnej cegły ceramicznej murowanej na zaprawie wapienno-piaskowej, pierwotnie otynkowany zaprawą wapienną (współczesny tynk z domieszką cementu wykonany w 1950 r.). Ściany wewnętrzne murowane z pełnej cegły ceramicznej, otynkowane. Sklepienia i stropy: Nad kaplicą pw. św. Antoniego (dawna zakrystia z 1780 r.) sklepienie kolebkowe polichromowane współcześnie techniką al fresco. Ponad nawą i prezbiterium strop płaski drewniany i otynkowany z dekoracją sgraffito, na belkach stropowych stanowiących część dolną – belki wiązarowe konstrukcji więźby dachowej. Dach i więźba dachowa: Dach ponad nawą dwuspadowy, a ponad prezbiterium, kaplicą i zakrystią wielospadowy, kryty blachą ocynkowaną, malowaną na kolor czerwony (na poddaszu brak jest śladów jakiegokolwiek innego poszycia wcześniejszego, co potwierdzają również źródła). Więźba ponad korpusem kościoła w całości drewniana, nowożytna, wieszarowa z jednym wieszakiem, łączona na czopy z dyblem. Wiązary główne posiadają zastrzały usztywnione do wieszaka dodatkowymi krzyżulcami. Na szczycie wieszaka oparte są krokwie. Zastrzały ponad nawą dźwigają z każdej strony po dwie płatwie pośrednie podtrzymujące krokwie, natomiast nad prezbiterium tylko jedną płatew. Więźba nie posiada płatwi stopowych oraz płatwi kalenicowej. Krokwie osadzone są w gniazdach na szczycie murów obwodowych i połączone z belkami wiązarowymi stanowiącymi jednocześnie element nośny konstrukcji stropów (sufitów) ponad nawą i prezbiterium. Wieszaki związane są metalowymi klamrami z belką tramową podtrzymującą w centralnej części belki wiązarowe. Konstrukcja hełmu wieży metalowa, współczesna. Z uwagi na brak dostępu nie rozpoznano konstrukcji więźby dachowej ponad kaplicą św. Antoniego. Posadzki: Pierwotnie wszystkie podłogi w kościele były drewniane. Obecnie w nawie głównej oraz przedsionku (tzw. skarbczyku) kaplicy św. Antoniego posadzka z płytek cementowych z ok. 1881 r., o kształcie oktagonalnym, uzupełnianych małymi płytkami kwadratowymi (duże w kolorze jasnoszarym, małe w kolorze ciemnoszarym). Posadzka w prezbiterium marmurowa, współczesna o układzie podobnym do pierwotnego. W kaplicy św. Antoniego parkiet drewniany, dębowy, ułożony w jodełkę. W nowej zakrystii (1950 r.) płytki ceramiczne w kolorze kremowym lub bordowym ułożone na przemian w szachownicę. Schody: Schody zewnętrzne betonowe. Schody wiodące na chór drewniane, dwuzabiegowe z drewnianą balustradą w formie balasek o kwadratowym przekroju, z profilowanym ergonomicznie pochwycem. Otwory: Otwory okienne zewnętrznie z glifem w nawie i prezbiterium kościoła oraz na wieży - w formie wysokich, stojących prostokątów zamkniętych półkuliście, zewnętrznie ozdobione małą wnęką i gładką półkolistą opaską w nadprożu. Wejście główne w elewacji wschodniej, obramowane jest uskokowym profilem w formie półwałka, w kluczu znajduje się wykonany w tynku krzyż z datą budowy kościoła (1861). Otwory w kaplicy św. Antoniego (dawnej zakrystii) z prostym nadprożem, bez obramowania, jedynie małe okienko w przedsionku zamknięte półkuliście. Otwory w zakrystii (1950 r.) powtarzają półkoliste wzory z nawy. Otwory wewnętrzne do zakrystii i kaplicy zamknięte prostym nadprożem. W kaplicy, w przejściu do przedsionka otwór zamknięty odcinkiem łuku. W elewacji wschodniej i zachodniej pojedyncze okna w kształcie okulusów obramowanych płaską opaską w tynku.</p> <p>C.d. załącznik nr 2.</p>

<p>14. Kubatura ok. 1550 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa ok. 230 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne sakralne</p>	<p>17. Użytkowanie obecne sakralne</p>
<p>18. Stan zachowania</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Fundamenty – stan dostateczny, pojawiająca się wilgoć (nie dokonywano odkrywek fundamentów). Wokół kościoła szkodliwa dla zabytkowej substancji opaska betonowa. ○ Ściany zewnętrzne – stan dostateczny, w nadprożu drugiego (licząc od lewej) okna elewacji południowej pęknięcie przebiegające także w poprzek gzymsu koronującego. ○ Ściany wewnętrzne – stan dobry, miejscami zły, widoczna krystalizacja soli ○ Sklepienia, stropy – stan dobry ○ Dach – więźba w stanie dobrym, bez widocznych ognisk żerowania owadów, drobne prześwity w poszyciu. ○ Wyposażenie – stolarka drzwiowa współczesna w stanie dobrym (brak historycznej stolarki drzwiowej i okiennej). Ołtarze i ławy w stanie dobrym lub b. dobrym. Organy uszkodzone i niesprawne. ○ Instalacje – elektryczne stan dobry, wymagają jednak fachowego przeglądu ze względu na zużycie. 		<p>19. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Wykonanie ekspertyzy i fachowej naprawy ścian oraz tynków zewnętrznych i fundamentów. ○ Monitorowanie stanu pęknięcia nadproża okiennego w elewacji południowej. ○ Remont organów. 	

20. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

21. Uwagi

22. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Bibliografia

Ks. Z. Zaborski, *Parafia Wiewiec. Zarys dziejów*, Niepokalanów, 1999 r.

Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. T. 13, Warszawa, nakł. F. Sulimierskiego i W. Walewskiego, 1880-1914, s. 431

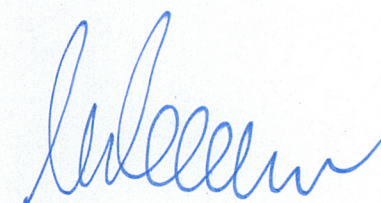
24. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

tekst: mgr Maciej Urban

30.11.2017

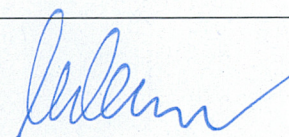
plany, rysunki: mgr Maciej Urban

fotografie: mgr Maciej Urban

25. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)

26. Załączniki

15 załączników

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	Strzelce Wielkie	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU 98-337 Strzelce Wielkie, Wiewiec 12	Historia. C.d. ze strony 2.
3. Powiat	Pajęczno		
4. Województwo	Łódzkie		

W 1839 r. drewniany kościół z XVII w. znajdował się już w stanie niemal kompletnej ruiny, parafia zaczęła zatem starania o wystawienie nowej świątyni. Ostatecznie po zgromadzeniu funduszy ze składek parafialnych i uzyskaniu pozwolenia na budowę, w marcu 1859 r. przystąpiono do rozbiórki starego kościoła. Na zdjętym z wieży krzyżu odczytano wówczas napis: „Ks. Teodor Sawlerski 4 czerwca 1670 i Jakub Proskawski”.

Projekt na wybudowanie obecnego kościoła w Wiewcu sporządził w 1854 r. J. Orłowski, budowniczy powiatu piotrkowskiego. Budowlę wzniesiono w latach 1859-1860, a wykańczano jeszcze co najmniej 1 rok. Jest to jednonawowa świątynia z wydzielonym, węższym prezbiterium zamkniętym trójbocznie. Dach kościoła został pokryty blachą malowaną na czerwono. Równocześnie z kościołem rozpoczęto budowę nowego muru okalającego całe wzgórze kościelne, na którym od początków parafii znajdował się cmentarz. Przed frontem kościoła wybudowano bramę z dwiema bocznymi furtkami, której ostateczny, neobarokowy wygląd, wraz figurami Serca Jezusowego oraz św. Piotra i św. Pawła, nadano w latach 1905-19010. Architektura kościoła reprezentuje nurt historyzujący, który można określić jako styl arkadowy (niem. rundbogenstil), o przewadze elementów neoromańskich. Wygląd kościoła nie wzbudzał zachwytu współczesnych. Proboszcz parafii z lat 1866-1876 ks. Leopold Paszkowski narzekał na brak stylu, słaby budulec, niedbalstwo wykonania robót, cienkie ściany, które jego zdaniem nie rokowały budowli trwałego bytu. Obawy te potwierdziły się już w 1864 r. kiedy z uwagi na zagrożenie katastrofą budowlana prowadzono prace naprawcze przy fundamentach na odcinku 61 m. W relacjach z późniejszych wizytacji kościół określany jest jako ciasny (jak na parafię liczącą ok. 4000 osób), skromny i lichej struktury (1880). Pierwotne zamierzenia budowniczych kościoła nieco różniły się od zrealizowanych. Otynkowana świątynia miała mieć uwidocznione z zewnątrz belkowanie stropów i posiadać mury z glazów, kamienny, odkryty cokół. Wejścia do wnętrza miały być tylko dwa, jedno od frontu i jedno od strony starej zakrystii. Jeszcze jedno wejście umieszczono dodatkowo później, po stronie południowej, w pierwszym przęśle.

W 1882 r. poprzez otwarcie dwóch bocznych arkad powiększono nieco przestrzeń nawy, kosztem wcześniejszych pomieszczeń pod chórem – kaplicy bocznej i klatki schodowej z wejściem na emporę. W tym samym czasie drewnianą podłogę w nawie i prezbiterium zastąpiono podłogą murowaną i płytkami cementowymi. Wcześniej wymieniono też podłogę w starej zakrystii. Odkryty, drewniany strop ponad nawą otynkowano na trzcinowej podsufitce i pomalowano prawdopodobnie na biało. Przed 1914 r. ściany kościoła pomalowane były w kolorze lila. W okresie I wojny światowej świątynia ucierpiała od kul armatnich i karabinowych, które podziurawiły dach, uszkodziły okna i część wewnętrznego wyposażenia. Świątynię remontowano w okresie międzywojennym. Odmalowano wówczas wnętrza farbą klejową, sufit w prezbiterium na kolor niebieski, ściany jasno zielono, sufit nad i pod chórem kremowo, ściany nawy głównej ciemnosłomkowo z jaśniejszymi opaskami wokół okien. Na łuku tęczowym znajdował się napis: „Królowo Szkaplerza św. módl się za nami”.

W okresie okupacji niemieckiej 1939-1945 kościół był dewastowany i okradany z wyposażenia. W 1947 r. w miejscu drewnianej więźby hełmu wieży wykonano konstrukcję stalową o tym samym kształcie, a dachy kościoła pokryto ponownie blachą cynkową. W 1949 r. powiększono emporę organową przy okazji nieco też zmieniając jej wygląd. Dawną murowaną, ażurową balustradę zamieniono na balkon wg. projektu arch. S. Pospieszalskiego. W 1850 r. przy południowej ścianie prezbiterium zbudowano nową zakrystię. W tym samym czasie ponownie otynkowano ściany zewnętrzne. Od 1866 r. w kościele znajdowały się proste organy, zastąpione w 1897 r. przez instrument bardziej rozbudowany, jednak wcześniej już używany i w nie najlepszym stanie. Organy te ucierpiały znacznie w trakcie działań wojennych w 1914 r., tak że nie nadawały się już do użytku, a próby ich naprawy nie doszły do skutku. Obecne organy zbudowano w 1950 r. przez firmę S. Krukowskiego z Piotrkowa, są one jednak od dłuższego już czasu uszkodzone i zastępowane organami elektrycznymi. Istniejące dekoracje ścian i stropów wykonano w latach 1955-1956. Autorami sgraffita na stropie oraz malowideł na ścianach są artystki z Warszawy: Janina Poi i Barbara Pawłowska. Malowidła ich autorstwa na ścianach prezbiterium przedstawiają sceny z życia Pana Jezusa, w kaplicy św. Antoniego - sceny z życia jej patrona, a w nawie - 14 scen drogi krzyżowej. Na łuku tęczowym widnieje przedstawienie stworzenia świata, grzech Adama i Ewy oraz ich wygnanie z raju. Na suficie umieszczone są symbole czterech Ewangelistów oraz symbole krzyża i ozdobne formy geometryczne.

Ostatnie poważniejsze prace przy budynku kościoła przeprowadzono w latach 1962-1963, kiedy wyremontowano dach, wymieniono wszystkie drzwi i część podłóg, przebudowano ogrodzenie cmentarza przykościelnego i wybudowano nową salkę parafialną.

Opracowanie załącznika: Mgr Maciej Urban
(data i podpis)

3 0. LIS. 2017

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	Strzelce Wielkie	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU 98-337 Strzelce Wielkie, Wiewiec 12	Opis zabytku. C.d. ze strony 2.
3. Powiat	Pajęczno		
4. Województwo	Łódzkie		

Drzwi wejściowe i wewnętrzne: Wszystkie drzwi są współczesne, drewniane o konstrukcji ramowo-płycinowej z wieloma płycinami w formie kasetonów, malowane na brązowo. Drzwi do zakrystii metalowe z okleiną drewnopodobną w kolorze brązowym. W wejściu głównym duże wrota dwuskrzydłowe, symetryczne z przeszklonym naświetlem.

Rzut: Kościół wzniesiony na planie prostokąta z wyodrębnionym prezbiterium zamkniętym trójbocznie, oddzielonym ścianą łuku tęczowego. Po północnej stronie prezbiterium znajduje się dawna zakrystia, ob. kaplica św. Antoniego, zbudowana na planie prostokąta z również prostokątnym, mniejszym przedsionkiem. Od strony południowej do prezbiterium dostawiona zakrystia zbudowana w 1950 r. na planie prostokąta, symetrycznie w stosunku do dawniej zakrystii. Po stronie zachodniej wyodrębnione w rzucie pierwsze przęsło z widocznymi filarami nośnymi wieży.

Bryła: Rozczłonkowana z wieżą o szerokości jednego przęsła stanowiąca od frontu część elewacji zachodniej kościoła elewacją zachodnią. Po bokach prezbiterium, od strony północnej – kaplica z przedsionkiem (dawna zakrystia), od strony południowej nowa zakrystia z przedsionkiem. Ściany od zewnątrz proste. Wysokość korpusu prezbiterium nieznacznie mniejsza od nawy. Wysokość kaplicy i zakrystii wraz z dachem wynosi ok. połowę wysokości ścian prezbiterium. Wieża wraz z hełmem namiotowym wznosi się ponad kalenicę dachu na wysokość bliską wysokości korpusu nawowego.

Elewacje: Ściany kościoła są rozczłonkowane jedynie rytmicznie rozmieszczonymi oknami w płytkich wnękach zamkniętych półkoliście co wyraźnie nadaje budowli styl arkadowy (niem. rundbogenstil). Ściany boczne nawy - czteroosiowe, a ściany prezbiterium dwuosiowe z blendami okiennymi po bokach, trójbocznie zamknięte z oknami po bokach i okulusem w części środkowej, ponad ołtarzem. Styl arkadowy wyraźnie widoczny w elewacji frontowej (zachodniej), gdzie w szczycie poniżej wieży i gzymsu rozmieszczone jest szereg arkad tworzących blendy. Arkady wsparte są na uskokowych wspornikach. W części centralnej, zachodnia elewacja posiada wyodrębniony w tynku płytki pseudoryzalit, w którym znajduje się profilowane i półkoliście zamknięte wejście główne oraz okulus doświetlający chór. Elewacje posiadają nieznacznie wyodrębniony cokół, co razem z narożnymi pilastrami oraz oznaczonym w tynku architrawem i wydatnym, wielouskokowym gzymsem koronującym tworzą rodzaj ramy wokół każdej ściany. Wszystkie elewacje wieży pozbawione pilastrów, posiadają jako ozdobę biforialne okna. Wieża oddzielona jest od korpusu nawy prostym gzymsem pośrednim z ozdobnymi, wykonanymi w tynku kroksztynami, a wieńczy ją równie wydatny co korpus gzyms koronujący, ponad którym znajduje się hełm. Wszystkie elewacje kościoła są tynkowane wapienno-cementową zaprawą i obecnie niemalowane, chociaż jak wynika z relacji źródłowych, w przeszłości wielokrotnie były białkowane.

Wnętrze: Dwuprzestrzenne z nawą i prezbiterium. Nawa jednoprzestrzenna dzieli się na cztery przęsła, z których pierwsze jest wyraźnie oddzielona ścianą z trzema dużymi arkadami (dwie boczne arkady w ścianie wykonano wtórnie). Prezbiterium od nawy oddzielone jest łukiem tęczowym zamkniętym półkoliście. Ściany wewnętrzne nawy oraz prezbiterium nie posiadają podziałów i mają płaskie lico, jedynym elementem podkreślającym osiowość wnętrza są rytmicznie rozmieszczone, wysokie okna szklone współczesnymi, ozdobnymi witrażami z przedstawieniami świętych. Dekorację ścian stanowią w/w malowidła al. fresco oraz drewniane boazerie w kolorze brązowym, o konstrukcji ramowo-płycinowej. Wnętrze posiada estetyczne posadzki ułożone w geometryczny wzór oktagonalny.

Wyposażenie: W kościele znajdują się trzy ołtarze. Główny, klasycystyczny z k. XVIII w. pochodzący prawdopodobnie z kościoła karmelitów w Warszawie, z obrazem przedstawiającym Marię Magdalenę oraz drugim, na zasuwie obrazem ze sceną Ukrzyżowania. Ołtarze boczne: po prawej stronie klasycystyczny z poł. XIX w., z obrazem św. Marcina (1861-1862) oraz drugi, po stronie lewej, w stylu akademizmu, z 1909 r., z obrazem Matki Boskiej Szkaplerznej (1861-1862). Do ważniejszego, historycznego wyposażenia kościoła należy też kamienna chrzcielnica z datą 1580, portret trumienny Zofii z Mączyńskich Siemieńskiej (zm. 1677 r.), późnobarokowy obraz św. Mateusza oraz metalowa skrzynia kuta z XVI w. – dar rodziny Ziółkowskich z Borowna. Obiekty te (poza skrzynią) posiadają założone karty ewidencyjne (WUOZ w Łodzi, Delegatura w Sieradzu)

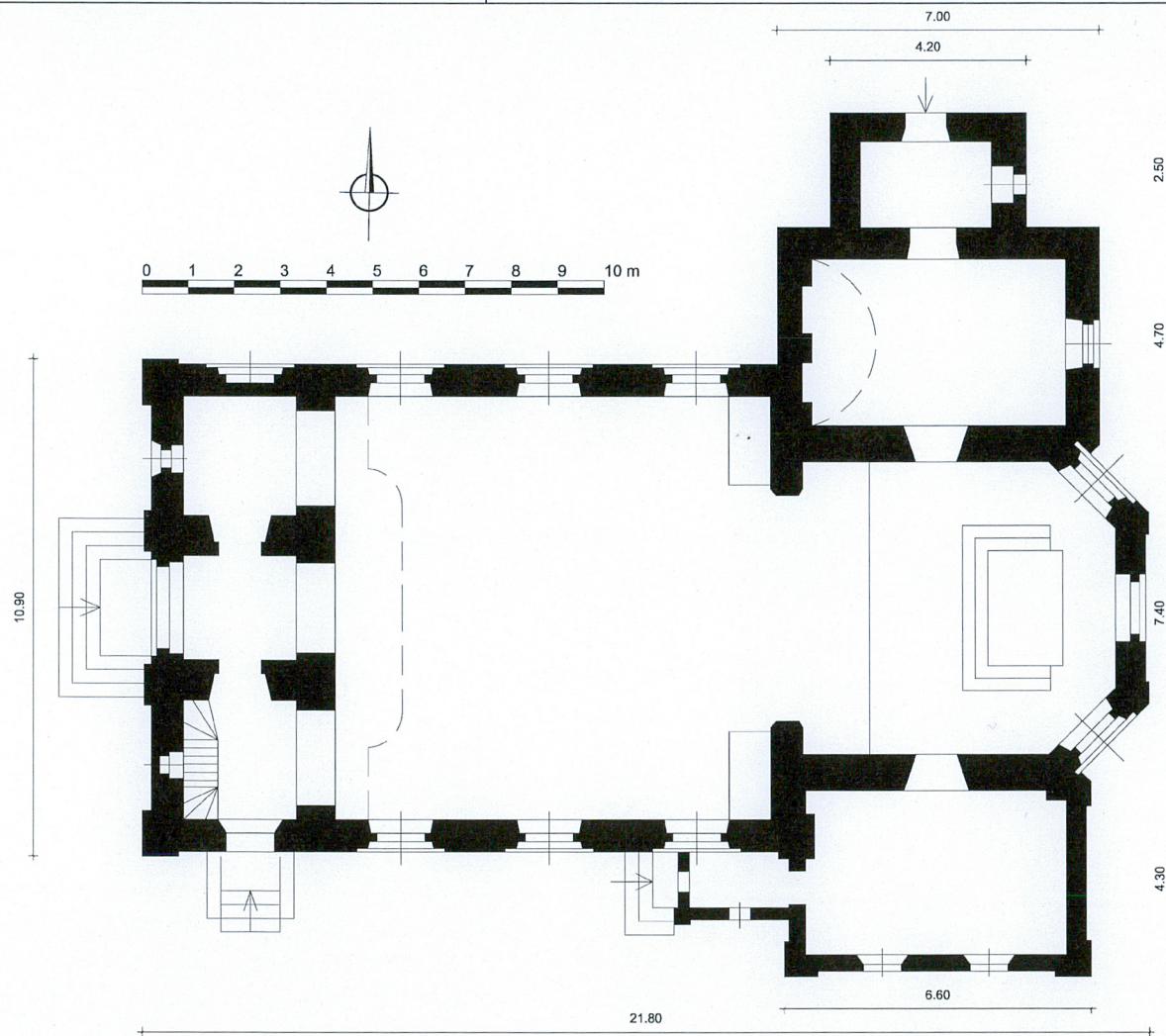
Instalacje: W kościele jest założona instalacja elektryczna i nagłaśniająca, instalacja odgromowa.

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 3.

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres Kościół p.w. św. Marcina 98-337 Strzelce Wielkie, Wiewiec 12	6. Zawartość załącznika Rzut przyziemia
2. Gmina	Strzelce Wielkie		
3. Powiat	Pajęczno		
4. Województwo	Łódzkie		

wysokość h. ok. 22 m.

Opracowanie załącznika: mgr Maciej Urban
(data i podpis)

3 0. LIS. 2017

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 4.

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika fotografie
2. Gmina	Strzelce Wielkie	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU	
3. Powiat	Pajęczno	98-337 Strzelce Wielkie, Wiewiec 12	
4. Województwo	Łódzkie		

1. Elewacja południowa i wschodnia.

2. Elewacja wschodnia i północna

Opracowanie załącznika: mgr Maciej Urban
(data i podpis)

3 0. LIS. 2017

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU 98-337 Strzelce Wielkie, Wiewiec 12	6. Zawartość załącznika fotografie
2. Gmina	Strzelce Wielkie		
3. Powiat	Pajęczno		
4. Województwo	Łódzkie		

3. Elewacja południowa, nawa.

4. Elewacja północna kaplicy św. Antoniego z 1780 r. (dawnej zakrystii).

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 6.

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	Strzelce Wielkie	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU	fotografie
3. Powiat	Pajęczno	98-337 Strzelce Wielkie, Wiewiec 12	
4. Województwo	Łódzkie		

5. Elewacja zachodnia oraz brama w ogrodzeniu.

6. Elewacja zachodnia, wejście główne.

Opracowanie załącznika: mgr Maciej Urban
(data i podpis)

3 0. LIS. 2017

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU 98-337 Strzelce Wielkie, Wiewiec 12	6. Zawartość załącznika fotografie
2. Gmina	Strzelce Wielkie		
3. Powiat	Pajęczno		
4. Województwo	Łódzkie		

7. Nawa, widok w stronę prezbiterium.

8. Nawa, widok na chór.

Opracowanie załącznika: mgr Maciej Urban
(data i podpis)

3 0. LIS. 2017

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika fotografie
2. Gmina	Strzelce Wielkie	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU	
3. Powiat	Pajęczno	98-337 Strzelce Wielkie, Wiewiec 12	
4. Województwo	Łódzkie		

9. Widok z chóru na południową stronę nawy.

10. Widok z chóru na północną stronę nawy.

Opracowanie załącznika: mgr Maciej Urban
(data i podpis)

3 0. LIS. 2017

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU 98-337 Strzelce Wielkie, Wiewiec 12	6. Zawartość załącznika fotografie
2. Gmina	Strzelce Wielkie		
3. Powiat	Pajęczno		
4. Województwo	Łódzkie		

11. Polichromia i witraże na północnej ścianie nawy.

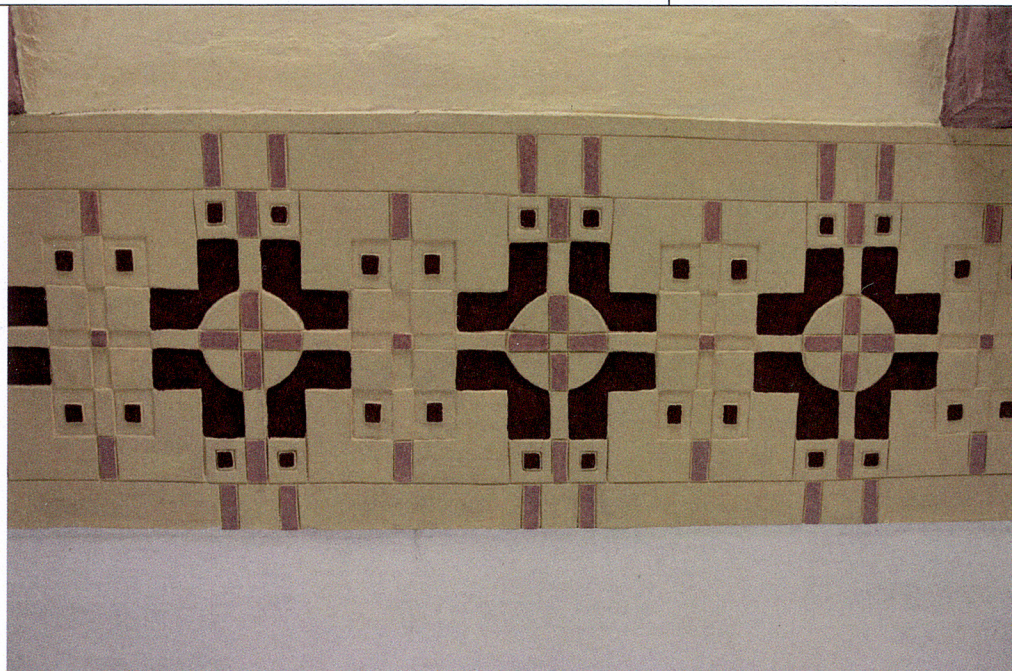
12. Polichromia i witraże na południowej ścianie nawy.

Opracowanie załącznika: mgr Maciej Urban
(data i podpis)

3 0. LIS. 2017

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	Strzelce Wielkie	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU	fotografie
3. Powiat	Pajęczno	98-337 Strzelce Wielkie,	
4. Województwo	Łódzkie	Wiewiec 12	

13. Fragment sgraffitowej dekoracji stropu ponad nawą.

14. Jeden ze współczesnych witraży w nawie, św. Jadwiga (wyk. po 1950 r.).

Opracowanie załącznika: mgr Maciej Urban
(data i podpis)

30. LIS. 2017

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU 98-337 Strzelce Wielkie, Wiewiec 12	6. Zawartość załącznika fotografie
2. Gmina	Strzelce Wielkie		
3. Powiat	Pajęczno		
4. Województwo	Łódzkie		

15. Sklepienie kolebkowe w dawnej zakrystii, obecnie kaplicy św. Antoniego.

16. Historyczna posadzka w przedsionku kaplicy św. Antoniego, analogiczna jak w nawie.

Opracowanie załącznika: mgr Maciej Urban
(data i podpis)

30. LIS. 2017

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	Strzelce Wielkie	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU 98-337 Strzelce Wielkie, Wiewiec 12	fotografie
3. Powiat	Pajęczno		
4. Województwo	Łódzkie		

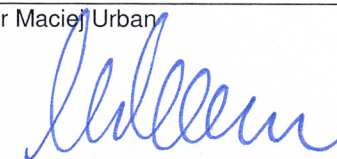
17. Wieżba dachowa wieszarowa, jednowieszakowa ponad nawą.

18. Fragment wieżby dachowej przy wieży.

Opracowanie załącznika: mgr Maciej Urban
(data i podpis)

30. LIS. 2017

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU 98-337 Strzelce Wielkie, Wiewiec 12	6. Zawartość załącznika fotografie
2. Gmina	Strzelce Wielkie		
3. Powiat	Pajęczno		
4. Województwo	Łódzkie		

19. Schody drewniane wiodące na chór.

20. Chrzcielnica z 1580 r. stojąca w prezbiterium.

Opracowanie załącznika: mgr Maciej Urban
(data i podpis)

3 0. LIS. 2017

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	Strzelce Wielkie	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU	fotografie
3. Powiat	Pajęczno	98-337 Strzelce Wielkie,	
4. Województwo	Łódzkie	Wiewiec 12	

21. Ołtarz boczny, lewy, p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej.

22. Ołtarz boczny, prawy, p.w. św. Marcina.

Opracowanie załącznika: mgr Maciej Urban
(data i podpis)

3 0. LIS. 2017

1. Miejscowość	Wiewiec	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA W WIEWCU 98-337 Strzelce Wielkie, Wiewiec 12	6. Zawartość załącznika fotografie
2. Gmina	Strzelce Wielkie		
3. Powiat	Pajęczno		
4. Województwo	Łódzkie		

23. Metalowa skrzynia kuta z XVI w. – dar rodziny Ziółkowskich z Borowna, przechowywana w nowej zakrystii.

24. Wnętrze kaplicy św. Antoniego, widok na ścianę zachodnią.